

การประชุมความเสี่ยง การทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปี ๒๕๖๗

โรงเรียนมาบอำมฤตวิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

โรงเรียนมาบอำมฤตวิทยาดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในการปฏิบัติงาน โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงทุจริตตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เพื่อกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุก ในการป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริต มุ่งการบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัย ของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อย นอกจากนี้ ยังนำความเสี่ยงการทุจริตที่ได้นี้มากำหนดเป็นมาตรการภายในเพื่อป้องกันการทุจริตของโรงเรียนมาบอำมฤตวิทยาอีกด้วย เพื่อมุ่งตอบสนอง ต่อยุทธศาสตร์ชาติ๒๐ ปีแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ นโยบายและแผนระดับชาติว่า ด้วยความมั่นคงแห่งชาตินโยบายเสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยการทุจริต ตลอดจนการประเมินคุณธรรมและ ความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาออนไลน์ (Integrity and Transparency Assessment Online: ITA Online) มีค่าคะแนนที่สูงขึ้นตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑	๑
บทนำ	๑
หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์	๓
ส่วนที่ ๒	๔
การประเมินความเสี่ยงเพื่อการป้องกันการทุจริต	๔
ส่วนที่ ๓	๑๒
การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๑๒
ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน	๑๒
ขั้นตอนที่ ๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	๑๓
ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑๕
ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ๒๐	๑๘
ขั้นตอนที่ ๕ มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๒๑
แผนกำกับติดตามการจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๒๔

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่งเพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐจนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะ ขาดความเป็นอิสระความเป็นกลางและความเป็นธรรมจนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะของส่วนรวมและทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กรหน่วยงานสถาบันและสังคมต้องสูญเสียไปโดยผลประโยชน์ที่สูญเสียไปอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการ ความเป็นธรรมในสังคม รวมถึงคุณค่าอื่นๆ ตลอดจนโอกาสในอนาคตตั้งแต่ระดับองค์กรจนถึงระดับสังคมอย่างไรก็ตามท่ามกลางผู้ที่จงใจกระทำ ความผิด ยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือไม่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวอีกเป็นจำนวนมาก จนนำไปสู่การถูกกล่าวหาหรือเรียนเรื่องทุจริตหรือถูกลงโทษทางอาญา ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหา การทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้นและยังสะท้อนปัญหา การขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศอีกด้วย

โรงเรียนมาบอำมฤตวิทยาทระหนักถึงความสำคัญต่อเรื่องดังกล่าว และพร้อมส่งเสริมการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยง และปัญหาขึ้นภายใน หน่วยงาน จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนที่อาจจะก่อให้เกิดการทุจริตและการประพฤติมิชอบภายในหน่วยงาน เพื่อเป็นกรอบในการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) เมื่อหลายปีที่แล้วหน่วยงานที่ชื่อว่า COSO หรือ The Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission ได้ออกเอกสาร Internal Control - Integrated Framework ออกมา เพื่อให้องค์กรธุรกิจและหน่วยงานอื่นใช้ในการประเมิน และปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน ซึ่งในเวลาต่อมาได้มีการผสมผสานแนวคิดเรื่องการจัดการความเสี่ยงเข้าไปจนทำให้พัฒนาขึ้นหลักการวิเคราะห์ประเมินและจัดทำความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission) มีดังนี้

๑. การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในขององค์กรให้เอื้อ (internal Environment)
๒. การกำหนดเป้าหมายการบริหารความเสี่ยง (Objective Setting)
๓. การระบุความเสี่ยงต่าง ๆ (Event Identification)
๔. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
๕. กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการกับแต่ละความเสี่ยง (Risk Response)
๖. กิจกรรมการบริหารความเสี่ยง (Control Activities)
๗. ข้อมูลและการสื่อสารคั่นบริหารความเสี่ยง (Information and Communication)
๘. การติดตามผลและเฝ้าระวังความเสี่ยงต่าง ๆ (Monitoring)

การจัดการความเสี่ยงทั้ง ๘ ขั้นตอนนี้เป็นกระบวนการที่สามารถประยุกต์ใช้ได้ทุกระดับขององค์กรซึ่งถ้าองค์กรได้ดำเนินการตาม ๘ ขั้นตอนนี้อย่างละเอียดรอบคอบก็สามารถที่จะป้องกันผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยงได้รวมทั้งองค์กรยังสามารถมั่นใจได้ว่าการจัดการความเสี่ยงนั้นอยู่ในวิสัยที่สามารถควบคุมได้ด้วยคามมั่นใจ

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจาก การปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ความหมายของความเสี่ยง ประเภทของความเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk S) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมาย และพันธกิจในภาพรวมที่เกิดจากเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอกที่ส่งผลต่อกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ และการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ไม่เหมาะสมรวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบาย เป้าหมายกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ภาวะการแข่งขัน ทรัพยากรและสภาพแวดล้อม อันส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร

๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk O) เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพประสิทธิผล หรือผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากกระบวนการภายในขององค์กร กระบวนการเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่ใช้บุคลากร/ความเพียงพอของข้อมูล ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพในการดำเนินโครงการ

๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ และการเงิน เช่น การบริหารการเงินที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพและไม่ทันต่อสถานการณ์ หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่น การประมาณการงบประมาณ ไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินการ เป็นต้น เนื่องจากขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผนการควบคุม และการจัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณ และการเงินดังกล่าว

๔. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/ระเบียบ (Compliance Risk C) เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยง เนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัยหรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ รวมถึงการฝ่าฝืนผิดกฎหมาย สัญญาการร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

สาเหตุของการเกิดความเสี่ยง อาจเกิดจากปัจจัยหลัก ๒ ปัจจัย คือ

๑) ปัจจัยภายใน เช่น นโยบายของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์ จริยธรรม คุณภาพของบุคลากร และการเปลี่ยนแปลงระบบงานความเชื่อถือได้ของระบบสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง การควบคุมกำกับดูแลไม่ทั่วถึง และการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับ ของหน่วยงาน เป็นต้น

๒) ปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือสภาพการแข่งขัน สภาพแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง เป็นต้น

"การประเมินความเสี่ยง" หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการระบุและการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งการกำหนดแนวทางที่จำเป็นต้องใช้ในการควบคุมความเสี่ยง หรือการบริหารความเสี่ยงในการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยง ฝ่ายบริหาร ต้องประเมินความเสี่ยง

ทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร อย่างเพียงพอและเหมาะสม การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การระบุปัจจัยเสี่ยง (Event Identification) องค์กรจะต้องทำความเข้าใจและระบุให้ได้ถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุของความเสี่ยง

๒. การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) องค์กรจะต้องวิเคราะห์ถึงผลกระทบของความเสี่ยงที่มีต่อองค์กรและโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

๓. การกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยง (Risk Response) องค์กรจะต้องกำหนดวิธีการจัดการ ความเสี่ยง โดยจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสม และความคุ้มค่าด้วย การบริหารความเสี่ยง การวิเคราะห์ ความเสี่ยง คือ การประมาณโอกาสของความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นและประเมินผล กระทบจากความเสี่ยงว่ามี มากน้อยเพียงใด เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่มีต่อองค์กร โดยวัดคะแนนรวมจากจำนวนของโอกาส และผลกระทบของความเสี่ยง

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเสริมสร้างสืบทอดวัฒนธรรมสุจริต และแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารราชการให้เกิดความคิด แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

๒. เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการบริหารราชการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล

๓. เพื่อตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้

๔. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อการบริหารราชการแผ่นดินแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชน

ส่วนที่ ๒

การประเมินความเสี่ยงเพื่อการป้องกันการทุจริต

๑. ประเภทความเสี่ยงการทุจริต และศัพท์เฉพาะ คำนิยาม การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือในการป้องกันและสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริต ขององค์กรสำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้จัดทำประเภทของความเสี่ยงการทุจริตไว้ด้วยกัน ๔ ด้าน ประกอบด้วย

๑. ความเสี่ยงทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. ความเสี่ยงทุจริตด้านการใช้อำนาจตามกฎหมาย

๓. ความเสี่ยงทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

๔. ความเสี่ยงทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล โดยได้มีการนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) และการบริหารความเสี่ยง การทุจริต ดังนี้

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยง (Risk)	-ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้ การดำเนินงาน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่ กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ (ผลกระทบทางลบ คือ ความเสี่ยง, ผลกระทบทางบวก คือ โอกาส) -เหตุการณ์/การกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายขององค์กร
การบริหาร ความเสี่ยง (Risk Management)	กระบวนการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิด ความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของความเสี่ยง และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถ ยอมรับได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติ มิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
การทุจริต	องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) ได้กำหนดนิยามและรูปแบบ ของการทุจริต เป็น ๗ ประเภท ได้แก่ ๑. การทุจริตขนาดใหญ่ (Grand Corruption) เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐ ระดับสูงเพื่อ บิดเบือนนโยบายหรือการใช้อำนาจรัฐในทางมิชอบเพื่อให้ผู้นำหรือผู้บริหารประเทศได้รับ ผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรของชาติ ๒. การทุจริตขนาดเล็ก (Petty Corruption) เป็นการกระทำของ เจ้าหน้าที่รัฐ ระดับกลาง และระดับล่างต่อประชาชนทั่วไป โดยการใช้อำนาจ หน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายในทางมิชอบ ๓. การติดสินบน (Bribery) เป็นการเสนอการให้ หรือสัญญาว่าจะให้ ผลประโยชน์ ทั้งในรูป ของเงิน สิ่งของ และสิ่งตอบแทนต่าง ๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจ ให้เกิดการ กระทำผิดกฎหมายหรือ ศีลธรรมอันดี ๔. การยักยอก (Embezzlement) คือ การที่พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ องค์กรของรัฐ นำเงิน หรือสิ่งของที่ได้รับมอบหมายให้ใช้ในหน้าที่ราชการ มาใช้ เพื่อประโยชน์ส่วน ตนหรือเพื่อ กิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง ๕. การอุปถัมภ์ (Patronage) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวก ด้วยการ คัดเลือก บุคคลจากสายสัมพันธ์ทางการเมืองหรือเครือข่าย (Connection) เพื่อเข้า มาทำงานหรือเพื่อ ได้รับผลประโยชน์ โดยไม่คำนึงถึง คุณสมบัติและความเหมาะสม ๖. การเลือกที่รักมักที่ชัง (Nepotism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่น พรรค เล่นพวก โดย เจ้าหน้าที่ของรัฐจะใช้อำนาจที่มีในการให้ผลประโยชน์หรือให้ หน้าที่การงานแก่ เพื่อน ครอบครัว หรือบุคคลใกล้ชิด โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติ และความเหมาะสม ๗. ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) คือ การขัดกันระหว่าง ประโยชน์ ส่วนตน กับประโยชน์ส่วนรวม อันเกิดจากที่บุคคลต้องมีหน้าที่หรือ สถานะมากกว่า ๑ สถานะ
การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน กับประโยชน์ส่วนรวม	การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใด ๆหรือดำเนินการในกิจการ สาธารณะที่เป็นการ ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบใน กิจการของรัฐ หรือองค์กร ของรัฐ เพื่อ ประโยชน์ของรัฐหรือเพื่อประโยชน์ ของส่วนรวม แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มี ผลประโยชน์ส่วน ตนเข้าไปแอบแฝง หรือเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียในรูปแบบต่างๆ หรือนำประโยชน์ส่วนตนหรือ ความสัมพันธ์ส่วนตนเข้ามามีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้อง ในการใช้อำนาจหน้าที่ หรือดุลยพินิจใน การพิจารณา ตัดสินใจในการกระทำการใดๆหรือดำเนินการดังกล่าวนั้น เพื่อแสวงหา ประโยชน์ในทางการเงินหรือ ประโยชน์อื่นๆ สำหรับตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง
ความเสี่ยง / ปัญหา	ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม ปัญหา : เหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา
ประเด็นความเสี่ยง	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผล จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

๒. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของการควบคุมภายในองค์การ COSO ๒๐๑๓ (Committee of sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อ ปี ๑๙๙๑ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์การยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์การ จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์การผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์การข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในสามารถดำเนินการต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจจะกระทบต่อการควบคุม

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลา และเหมาะสม ทั้งนี้ องค์ประกอบของการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบจะต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กันมีอยู่จริง และสามารถนำไปปฏิบัติได้ จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๓. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย แรงกดดันหรือแรงจูงใจ (pressure/Incentive) โอกาส (Opportunity) ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการกำกับควบคุมภายในมีจุดอ่อน และ หาเหตุผล สนับสนุนการกระทำ (Rationalization) ตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

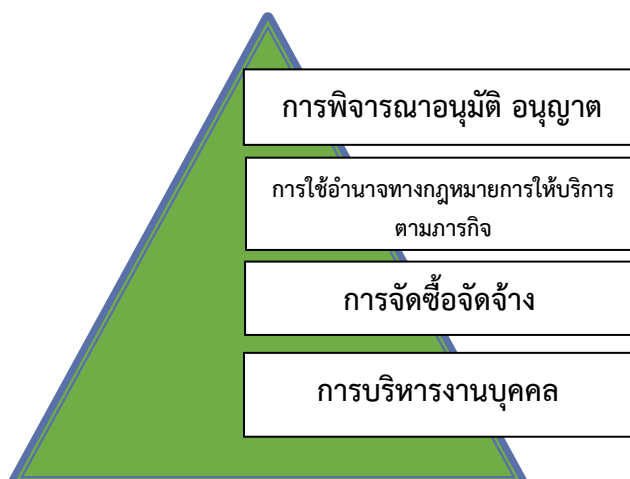
๔.ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๔.๑ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการอนุมัติพิจารณา อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจในการพิจารณาอนุญาตของให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๔.๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมายการให้บริการตามภารกิจ

๔.๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

๔.๔ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

๕. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๕ ขั้นตอน ดังนี้

- ๕.๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน
- ๕.๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๕.๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๕.๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๕.๕ การจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๖. แนวทางของ COSO ทั้งสิ้น ๘ ขั้นตอน ดังนี้

๖.๑ การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในขององค์กรให้อุปจายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายใน ช่วยทำให้การป้องกันการทุจริตภายในที่มีอยู่มีประสิทธิภาพระดับหนึ่ง ผู้บริหารมีความรู้และมุ่งมั่นที่จะบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจนโครงสร้างสายงานเอื้อต่อการปฏิบัติงานสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาบริหารทรัพยากรบุคคล ให้มีความรู้ความชำนาญ ประสบการณ์และเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพการติดตามการปฏิบัติงาน อย่างเหมาะสม

๖.๒ การกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้

๖.๓ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนระบุถึงความเสี่ยงการทุจริตด้านการดำเนินงาน จำนวน ๕ ขั้นตอน ได้แก่ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และการจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๖.๔ การวิเคราะห์ความเสี่ยง ของโรงเรียนมาบอำมฤตวิทยาการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินการหรือการปฏิบัติหน้าที่ไว้ ๔ ประเด็น ได้แก่ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยการ ความสะดวก ในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมายการ ให้บริการตามภารกิจ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง และความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อประเมินโอกาส และผลกระทบของความเสี่ยง และดำเนินการวิเคราะห์ โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการ ประเมินความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความ รุนแรงของผลกระทบ (impact) และระดับความเสี่ยงทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูล เชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (impact) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เกิดความเสียหายแก่ส่วนราชการ ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบ
๔	สูง	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนในหน่วยงาน หน่วยตรวจสอบของหน่วยงานเข้าตรวจสอบ
๓	ปานกลาง	มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	น้อย	เริ่มมีความกังวล หรือมีการสอบถามข้อมูล
๑	น้อยมาก	แทบจะไม่มีผลกระทบ

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรง ของผลกระทบ (impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ – ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ – ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ – ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk: L)	๑ – ๓ คะแนน

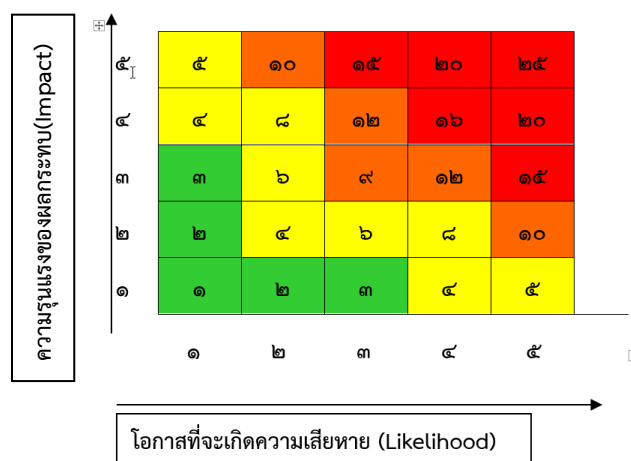
ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ
(Likelihood x Impact)

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่งดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
สูงมาก (Extreme)	๑๕ – ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำ หรือ ถ้าย้อนความเสี่ยง	สีแดง
สูง (High)	๙ – ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔ – ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มี มาตรการ ควบคุม ความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑ – ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

๖.๕ การกำหนดแนวทางในการจัดการความเสี่ยง จากตารางวิเคราะห์ความเสี่ยง สามารถจำแนกระดับความเสี่ยง ออกเป็น ๓ ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลาง และต่ำ

๖.๖ การกำหนดกิจกรรมควบคุมความเสี่ยง “กิจกรรมการควบคุม” หมายถึง นโยบายและวิธีการต่าง ๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดให้บุคลากรขององค์กรปฏิบัติเพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยง และได้รับการสนองตอบ โดยมีการปฏิบัติตามในการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมการควบคุมฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพื่อป้องกันหรือลดความเสียหาย ความผิดพลาด ที่อาจเกิดขึ้นและให้สามารถบรรลุผล ตามวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน สำหรับกิจกรรมการควบคุมในเบื้องต้นจะต้องแบ่งแยกหน้าที่งานภายในองค์กรอย่างเหมาะสม ไม่มอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานที่สำคัญหรืองานที่เสี่ยงต่อความเสียหายตั้งแต่ต้นจนจบ แต่ถ้ามีความจำเป็นให้กำหนดกิจกรรมการควบคุมอื่น ที่เหมาะสมทดแทนกิจกรรมการควบคุมประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่สำคัญ คือ

- การกำหนดนโยบายและแผนงาน (Policies and Plans)
- การสอบทานโดยผู้บริหาร (Management Review)
- การประมวลผลข้อมูล (information Processing)
- การควบคุมทางกายภาพ (Physical Control)
- การมอบอำนาจที่เหมาะสม (Appropriate Empowerment)
- การแบ่งแยกหน้าที่ (Segregation of Duties)
- ดัชนีวัดผลการดำเนินงาน (Performance Indicators) การจัดทำเอกสารหลักฐาน

(Documentation)

- การตรวจสอบการปฏิบัติงานอย่างอิสระ (independent Checks on Performance)
- การกำหนดสิทธิ์การเข้าถึงสินทรัพย์ (Accessing Rights)

๖.๗ การจัดการสารสนเทศและการสื่อสารโรงเรียนมาบอำมฤตวิทยา จะต้องมีการบริหารจัดการสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน เพื่อปกป้อง องค์กรจากความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้จากความเสี่ยง และเพื่อความสามารถในการดำเนินงานพันธกิจ ขององค์กรให้บรรลุผลสำเร็จ ไม่ใช่แค่เพียงการปกป้องสินทรัพย์สารสนเทศหรือองค์กรเพียงเท่านั้น

๖.๘ การติดตามร่องรอยความเสี่ยง เป็นการติดตามเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อระบุความก้าวหน้าของการดำเนินการความเสี่ยงการทุจริตว่าได้ดำเนินการไปเช่นใดบ้างแล้ว

ส่วนที่ ๓

การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การบริหารความเสี่ยงการทุจริต ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการความเสี่ยง

๑. การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง
๒. การใช้ค่านิยมความเสี่ยงเพื่อให้เป็นที่ยอมรับและใช้ร่วมกันในองค์กร
๓. การปฏิบัติตามกระบวนการในการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง
๔. กระบวนการในการบริหารการเปลี่ยนแปลง
๕. ระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการจัดการความเสี่ยง
๖. การสื่อสารภายในองค์กรและการสื่อสารให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
๗. การติดตามและการวัดผลการบริหารความเสี่ยง
๘. การปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อควบคุมความเสี่ยง
๙. การฝึกอบรมและกลไกด้านทรัพยากร
๑๐. การให้รางวัลจากผลสำเร็จ

การบริหารความเสี่ยงการทุจริตโดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน มีขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จำนวน ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน
๒. การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
๓. การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๔. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๕. การจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการหรือขั้นตอนการทำงาน

โรงเรียนมาบอำมฤตวิทยาแบ่งความเสี่ยงการทุจริตในประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินการ หรือการปฏิบัติหน้าที่ไว้ ๔ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ประเด็นที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมายการให้บริการตามภารกิจ

ประเด็นที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

ประเด็นที่ ๔ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

- คัดเลือกกระบวนการงานของประเภทด้านนั้น " โดยเฉพาะการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต (มาจาก ๔ ด้าน ในข้างต้น)

- เลือกงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- เลือกกระบวนการงานจากที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- เตรียมข้อมูล ขั้นตอน แนวทาง หรือเกณฑ์การปฏิบัติงาน ของกระบวนการงานที่จะทำการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต

โรงเรียนมาบอำมฤตวิทยาได้วิเคราะห์ถึงบทบาท ภารกิจ อำนาจหน้าที่ขององค์กร กระบวนการ หรือโครงการจัดซื้อ/จัดจ้าง ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงการทุจริตในประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับสินบน และคัดเลือก กระบวนการที่ประเมินว่าจะมีโอกาสเกิด การทุจริตหรือรับสินบนในขั้นตอน การปฏิบัติงาน เพื่อทำการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริตฯ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน จากการวิเคราะห์ ข้อมูลพบว่า ความเสี่ยงการทุจริตและ ประพฤติมิชอบของโรงเรียนมาบอำมฤตวิทยาสามารถกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้ใน ๒ ประเด็น เนื่องจากไม่มีความเสี่ยง การทุจริตในประเด็นการรับสินบน ในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต และความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจ ทางกฎหมายการให้บริการตามภารกิจ เนื่องจากโรงเรียนมาบอำมฤตวิทยา ไม่มีการกึ่งในการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘และการใช้อำนาจ ทางกฎหมายการให้บริการตามภารกิจ ดังนี้

๑. การจัดซื้อจัดจ้าง

๒. การบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนที่ ๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘			
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการงานอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากโรงเรียนมาบอำมฤตวิทยา ไม่มีการกึ่งในการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘			
การใช้อำนาจทางกฎหมายการให้บริการตามภารกิจ			
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมายการให้บริการตามภารกิจเนื่องจากโรงเรียนมาบอำมฤตวิทยาไม่มีการใช้อำนาจทางกฎหมายการให้บริการตามภารกิจ			
การจัดซื้อจัดจ้าง			
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
๑	การแต่งตั้งคณะกรรมการตามระเบียบว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐	-	คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งขาดความรู้ความเข้าใจหรือไม่มี ความเชี่ยวชาญในเรื่อง นั้นอาจเกิดความ ผิดพลาดหรือไม่มีความรู้ ในบทบาทหน้าที่ส่งผลให้

การจัดซื้อจัดจ้าง			
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
			เกิดความเสี่ยงการเอื้อผลประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง
๒	การกำหนดแบบรูปรายการร่างขอบเขตของงานและคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์	-	จัดทำแบบรูปรายการร่างขอบเขตของงานและคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ที่เอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งหรือการได้รับของแถมหรือผลประโยชน์จากการจัดซื้อจัดจ้าง
๓	การตรวจรับพัสดุ	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุตรวจรับงานล่าช้า	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญาเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญาหรือตรวจรับก่อนการดำเนินงานแล้วเสร็จจริง/อาจมีการตรวจรับงานล่าช้าเพื่อใช้เป็นเงื่อนไขเจรจาเรียกร้องผลประโยชน์จากคู่สัญญา

การบริหารงานบุคคล			
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
๑	การประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พนักงานราชการ และลูกจ้างชั่วคราว เพื่อเลื่อนเงินเดือน	-	ผู้บริหาร/คณะกรรมการ มีการเรียกรับสินบนจากผู้รับการประเมินเพื่อให้ได้รับการพิจารณาการประเมินผลการปฏิบัติงาน/เลื่อนระดับการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือมีการใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้ต่อพวกพ้อง
๒	เลือกปฏิบัติกับผู้มาติดต่อราชการ เอื้อประโยชน์ให้กับ พวกพ้อง	-	ผู้บริหาร/ครู มีการเรียกรับสินบนจากผู้รับบริการ มีการใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้ต่อพวกพ้อง

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประเมินโอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood) ที่เป็นไปได้	
ระดับ	โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

ประเมินผลกระทบ (Impact)	
ระดับ	ผลกระทบ (Impact)
๕	เกิดความเสียหายแก่ส่วนราชการ ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบ
๔	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนในหน่วยงาน หน่วยตรวจสอบของหน่วยงานเข้าตรวจสอบ
๓	มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	เริ่มมีความกังวลหรือมีการสอบถามข้อมูล
๑	แทบจะไม่มีผลกระทบ

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต					
ค่าความเสี่ยง (Risk Score)					
โอกาสเกิด (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงโดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ – ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ – ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ – ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk: L)	๑ – ๓ คะแนน

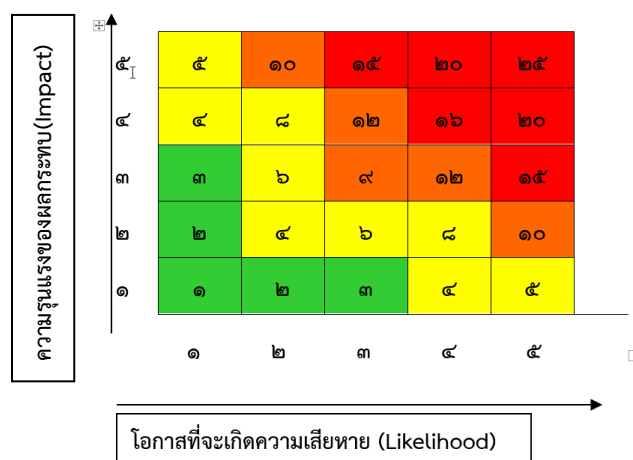
ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบ ที่เกิดขึ้น (impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary)

ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ
(Likelihood x Impact)

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการ จัดแบ่งดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
สูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำ หรือ ถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
สูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มี มาตรการ ควบคุม ความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

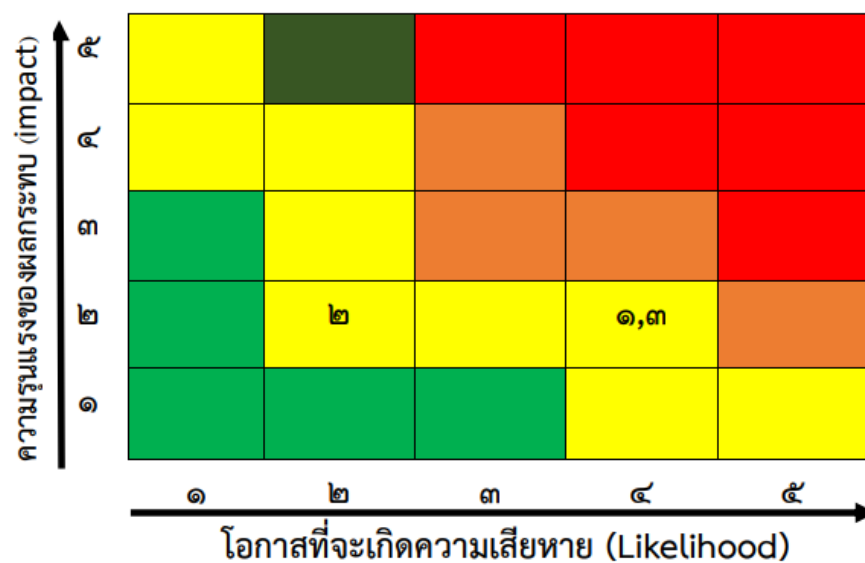
ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ที่	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	การประเมินความเสี่ยง			
		Likelihood	Impact	Risk Score (L x I)	ระดับความเสี่ยง
การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘					
ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการงานอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากโรงเรียนมาบอำมฤตวิทยา ไม่มีการกึ่งในการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘					
การใช้อำนาจทางกฎหมายการให้บริการตามภารกิจ					
ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมายการให้บริการตามภารกิจเนื่องจากโรงเรียนมาบอำมฤตวิทยาไม่มีการใช้อำนาจทางกฎหมายการให้บริการตามภารกิจ					

การจัดซื้อจัดจ้าง					
ที่	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	การประเมินความเสี่ยง			
		Likelihood	Impact	Risk Score (L x I)	ระดับความเสี่ยง
๑	คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขาดความรู้ความเข้าใจหรือไม่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นอาจเกิดความผิดพลาดหรือไม่มีความรู้ในบทบาทหน้าที่ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงการเอื้อผลประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	๒	๔	๘	ปานกลาง
๒	จัดทำแบบรูปรายการร่างขอบเขตของงานและคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ที่เอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งหรือการได้รับของ แคมหรือผลประโยชน์จากการจัดซื้อจัดจ้าง	๒	๒	๔	ปานกลาง

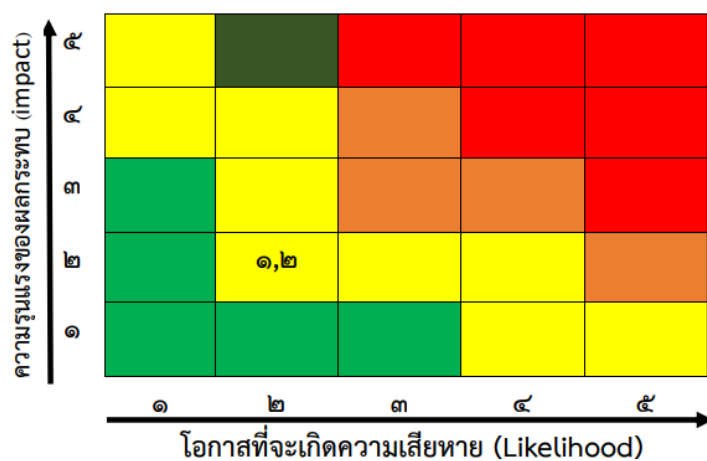
การจัดซื้อจัดจ้าง					
ที่	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Likelihood	Impact	Risk Score (L x I)	ระดับความเสี่ยง
๓	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญาเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา หรือตรวจรับก่อนการดำเนินงานแล้วเสร็จจริง/อาจมีการตรวจรับงานล่าช้า เพื่อใช้เป็นเงื่อนไขเจรจาเรียกรับผลประโยชน์จากคู่สัญญา	๔	๒	๘	ปานกลาง

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ที่	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Likelihood	Impact	Risk Score (L x I)	ระดับความเสี่ยง
การบริหารงานบุคคล					
๑	ผู้บริหาร/คณะกรรมการ มีการเรียกรับสินบนจากผู้รับการประเมินเพื่อให้ได้รับการพิจารณาการประเมินผลการปฏิบัติงานการแต่งตั้งเพื่อให้ได้รับการพิจารณาการประเมินผลการปฏิบัติงานการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีส่วนได้ ส่วนเสียหรือมีการใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้อง	๒	๒	๔	ปานกลาง
๒	เลือกปฏิบัติกับผู้มาติดต่อราชการ เอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง	๒	๒	๔	ปานกลาง

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ขั้นตอนที่ ๕ มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ที่	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยการอำนวยการในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘						
ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากโรงเรียนมาอำมฤตวิทยา ไม่มีภารกิจ ในการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยการอำนวยการในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘						
การใช้อำนาจตามกฎหมาย การให้บริการตามภารกิจ						
ไม่มีความเสี่ยงการใช้อำนาจตามกฎหมาย การให้บริการตามภารกิจเนื่องจากโรงเรียนมาอำมฤตวิทยา ไม่มีภารกิจในการใช้อำนาจตามกฎหมาย การให้บริการตามภารกิจ						
การจัดซื้อจัดจ้าง						
๑	คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขาดความรู้ความเข้าใจ หรือไม่มี ความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นอาจเกิดความผิดพลาดหรือไม่มี ความรู้ในบทบาทหน้าที่ ส่งผลให้เกิดความเสี่ยง การเอื้อผลประโยชน์ให้กับ ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	ปานกลาง	มาตรการ ป้องกัน การรับสินบน ในการ จัดซื้อจัด จ้าง	อบรมสร้างความรู้ความเข้าใจ ให้กับ เจ้าหน้าที่เพื่อให้เกิด ความเชี่ยวชาญในการเป็น คณะกรรมการและการ บริหารงานพัสดุของโรงเรียน มาอำมฤตวิทยา สามารถ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง โปร่งใส ปลอดภัย การทุจริตและประพฤติมิชอบ	๑ ต.ค. ๖๖ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๗	กลุ่มบริหาร งบประมาณ
๒	จัดทำแบบรูปรายการร่าง ขอบเขตของงานและ คุณลักษณะเฉพาะของ ครุภัณฑ์ที่เอื้อประโยชน์ให้ กับผู้ประกอบการรายใดราย หนึ่ง หรือการได้รับของแถม หรือ ผลประโยชน์จากการ จัดซื้อจัด จ้าง	ปานกลาง	มาตรการ ป้องกัน การรับสินบน ในการ จัดซื้อ จัดจ้าง	กำหนดมาตรการป้องกันการ รับสินบน ในกระบวนการ จัดซื้อจัดจ้าง ในขั้นตอนที่มี โอกาสเกิดความเสี่ยงการ ทุจริตเพื่อให้ การดำเนินการ จัดซื้อจัดจ้าง และการ บริหารงานพัสดุของโรงเรียน มาอำมฤตวิทยา ดำเนินไป ด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง โปร่งใส ปลอดภัยการทุจริต และ ประพฤติ มิชอบใน ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง	๑ ต.ค. ๖๖ - ๓๐ ก.ย. ๖๗	กลุ่มบริหาร งบประมาณ

ที่	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
การจัดซื้อจัดจ้าง						
๓	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของ สัญญาเพื่อเอื้อประโยชน์ ให้กับคู่สัญญา หรือตรวจรับ ก่อนการดำเนินงานแล้ว เสร็จ จริง/ อาจมีการตรวจรับงานล่าช้า เพื่อใช้เป็นเงื่อนไขเจรจาเรียกรับผลประโยชน์ จากคู่สัญญา	ปานกลาง	มาตรการป้องกันการรับสินบน ในการจัดซื้อจัดจ้าง	กำหนดมาตรการป้องกันการรับสินบน ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ในขั้นตอนที่ มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้ การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารงานพัสดุของโรงเรียนมาบอำมฤตวิทยา ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง โปร่งใส ปลอดจากการทุจริตและประพฤติ มิชอบในการตรวจรับพัสดุ	๑ ต.ค. ๖๖ - ๓๐ ก.ย. ๖๗	กลุ่มบริหารงบประมาณ

ที่	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
การบริหารงานบุคคล						
๑	ผู้บริหาร/คณะกรรมการ มีการเรียกรับสินบนจากผู้รับการประเมิน เพื่อให้ได้รับการพิจารณาการประเมินผลการปฏิบัติงานการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีส่วนได้ ส่วนเสียหรือมีการใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้อง	ปานกลาง	มาตรการสร้างความโปร่งใส ในการบริหารงานบุคคล	กำหนดนโยบายการพัฒนางานบุคคล และจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาให้มีความชัดเจนเพื่อลดการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการประเมิน พร้อมทั้งจัดทำช่องทางแจ้งเรื่องร้องเรียนกรณีพบการทุจริตและประพฤติมิชอบในรูปแบบ QR code และสายตรงผู้บริหารทั้งกำหนดไว้ในแนวปฏิบัติที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่	๑ ต.ค. ๖๖ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๗	กลุ่มบริหารงานบุคคล
๒	เลือกปฏิบัติกับผู้มาติดต่อราชการ เอื้อประโยชน์ให้กับ พวกพ้อง	ปานกลาง	มาตรการสร้างความโปร่งใส ในการบริหารงานบุคคล	กิจกรรมแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลในโรงเรียนมาบอำมฤตวิทยาสุจริตและโรงเรียนสุจริต	๑ ต.ค. ๖๖ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๗	ทุกกลุ่มงาน

